

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.0500.63.2026.MK
4455165.18457707.14925895
Warszawa, 05-08-2026

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr K10INT18010 Posłanki na Sejm RP Pani Ewy Szymanowskiej, przekazaną do MKiŚ przez KPRM

Temat: Finansowanie oraz organizacja opieki weterynaryjnej nad dzikimi zwierzętami powypadkowymi.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją Posłanki na Sejm RP Pani Ewy Szymanowskiej w sprawie **finansowania oraz organizacji opieki weterynaryjnej nad dzikimi zwierzętami powypadkowymi**, po uzyskaniu stanowiska Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, przedstawiam następujące informacje.

Sposób postępowania w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt regulują przede wszystkim przepisy **ustawy o ochronie zwierząt** [1]. Zgodnie z art. 25 tej ustawy prowadzący pojazd mechaniczny, który potrącił zwierzę, obowiązany jest, w miarę możliwości, do zapewnienia mu stosownej pomocy lub w przypadku konieczności uśmiercenia – do zawiadomienia jednej ze służb, o których mowa w art. 33 ust. 3 wspomnianej ustawy¹. Każda z tych służb jest uprawniona do stwierdzenia potrzeby uśmiercenia zwierzęcia w celu zakończenia jego cierpień. Na podstawie art. 33 ust. 4 ustawy o ochronie zwierząt, w razie zaistnienia takiej konieczności, czynności tej dokonuje się poprzez podanie środka usypiającego (przez lekarza weterynarii) albo poprzez zastrzelenie zwierzęcia dzikiego (przez osobę uprawnioną do użycia broni palnej).

Jednocześnie, jeżeli ranne zwierzę stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego (przykład – pozostawione na poboczu może ponownie wejść na drogę), wskazane jest powiadomienie o tym zdarzeniu Policji, do której obowiązków należy czuwanie nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu na drogach, zgodnie z art. 129 ust. 1 **ustawy - Prawo o ruchu drogowym** [2]. Policja powinna w takim przypadku podjąć działania związane z zabezpieczeniem rannego zwierzęcia.

Wszelkie działania podejmowane wobec gatunków chronionych (np. wilków) powinny odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami **ustawy o ochronie przyrody** [3], które regulują procedury mające na celu zapewnienie ochrony cennych gatunków. Rozporządzenie

¹ Tj. lekarza weterynarii, członka Polskiego Związku Łowieckiego, inspektora organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, funkcjonariusza Policji, straży ochrony kolei, straży gminnej, Straży Granicznej, pracownika Służby Leśnej lub Służby Parków Narodowych, strażnika Państwowej Straży Łowieckiej, strażnika łowieckiego lub strażnika Państwowej Straży Rybackiej.

Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt [4] zawiera wykaz gatunków zwierząt objętych taką ochroną. Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody oraz § 6 ust.1 pkt 1 ww. rozporządzenia, zabronione jest umyślne zabijanie dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną. Uśpienie lub zastrzelenie takiego zwierzęcia, które było uczestnikiem zdarzenia drogowego, wymaga w związku z tym uzyskania wcześniejszego zezwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (dalej: „GDOŚ”) albo regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Niemniej w sytuacjach nagłych, wymagających podjęcia natychmiastowej interwencji – gdy niezbędne jest niezwłoczne wykonanie czynności zakazanej (tj. uśmiercenia zwierzęcia będącego przedstawicielem gatunku objętego ochroną) stosowne zezwolenie może zostać wydane ustnie w oparciu o art. 14 § 2 KPA [5]. Należy wówczas skontaktować się telefonicznie z GDOŚ pod dedykowanym numerem telefonu podanym na stronie internetowej urzędu <https://www.gov.pl/web/gdos/kontakt>. W przypadku decyzji ustnej, w późniejszym terminie spisywany jest protokół z jej wydania.

Do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty (zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym [6]). Wspomniane potrzeby dotyczą również spraw ochrony przyrody. Ochrona przyrody polega m.in. na zachowaniu składników przyrody, w tym dziko występujących zwierząt oraz zwierząt objętych ochroną gatunkową (zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody). Ochrona przyrody obejmuje wszelkie działania, które zapobiegają zmniejszaniu się populacji dzikich zwierząt – zatem również działania polegające na udzielaniu pomocy w incydentalnych przypadkach o charakterze lokalnym, jeżeli zwierzę można uratować. Skoro do zadań własnych gminy należą zadania w zakresie ochrony przyrody, można uznać, że do zadań gminy należy również udzielanie pomocy dzikim zwierzętom przebywającym na terenie gminy, w szczególności poprzez zorganizowanie akcji ratunkowych lub zapewnienie transportu zwierząt do ośrodków rehabilitacji zwierząt. Wykaz wszystkich takich ośrodków jest dostępny na stronie internetowej GDOŚ.

Zgodnie z art. 163 i 164 pkt 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla innych organów władz publicznych lub innych jednostek samorządu terytorialnego wykonuje gmina. Określając rolę ustrojową i zadania publiczne samorządu terytorialnego, Konstytucja wprowadza bardzo istotną zasadę domniemania jego właściwości. Zgodnie z treścią przytoczonych przepisów inne niż gmina organy władzy publicznej mają wyraźnie określone i sprecyzowane kompetencje w zakresie administracji terenowej. W przypadku zaistnienia spraw spornych przyjmuje się zatem domniemanie, że w kwestiach niezastrzeżonych ustawowo dla innych władz i organów właściwe są organy samorządu terytorialnego – konkretnie samorządu gminnego.

Art. 11a ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt zobowiązuje rady gmin do corocznego uchwalania **programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt**. Zgodnie z art. 11a ust. 2 pkt 8 tej ustawy jednym z elementów tego programu jest zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. Ustawa ta nie precyzuje, jakich zwierząt dotyczy ww. program. Żaden przepis nie wyklucza z tego programu zwierząt dzikich, zatem ma on zastosowanie

do wszystkich zwierząt. W związku z tym ważne jest – po pierwsze – opracowanie i przyjęcie takich programów przez wszystkie gminy, a po drugie – zawieranie umów z lekarzami weterynarii świadczącymi wskazane w wymienionych przepisach usługi. Udostępnianie danych kontaktowych tych osób do wiadomości podmiotów zaangażowanych w działania na miejscu zdarzeń z udziałem zwierząt umożliwia natomiast szybkie i profesjonalne ograniczanie ich cierpienia.

Art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt stanowi, że ww. program zawiera wskazanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na jego realizację oraz sposób wydatkowania tych środków. Koszty realizacji programu ponosi gmina.

Wiodąca rola gminy w podejmowaniu działań związanych z udzieleniem pomocy dzikiemu zwierzęciu wynika, jak wskazała Najwyższa Izba Kontroli w informacji o wynikach kontroli nr P/19/066 „Postępowanie ze zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi) na terenie miast”², z lokalnego charakteru przypadków, w których udzielenie pomocy zwierzęciu dzikiemu będzie konieczne. Przyjąć należy zatem, że w zakresie kompetencji gminy pozostaje m.in. udzielanie pomocy zwierzętom dzikim przebywającym na jej terenie, w szczególności poprzez podejmowanie interwencji ratunkowych (w tym transportu do ośrodków leczenia i rehabilitacji) oraz zapewnienie opieki weterynaryjnej. Potwierdza to dyspozycja art. 4 ustawy o ochronie przyrody, wskazując obowiązki organów administracji publicznej w zakresie ochrony przyrody.

Ponadto w myśl art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, dbałość o przyrodę jest obowiązkiem nie tylko organów administracji publicznej, ale też osób fizycznych. Na podstawie § 9 pkt 3 lit. b rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, w przypadku chwywania objętych ochroną zwierząt rannych lub osłabionych w celu udzielenia im pomocy weterynaryjnej i przemieszczania do ośrodków rehabilitacji zwierząt, nie jest wymagane uzyskanie zezwolenia organów ochrony przyrody. Przepis ten ma na celu umożliwienie podjęcia działań bezpośrednim świadkom zdarzeń z udziałem rannych zwierząt.

W opinii Ministerstwa Klimatu i Środowiska przywołane przepisy jednoznacznie określają tryb postępowania w przypadku potrącenia zwierzęcia przez pojazd mechaniczny. Pomimo że obowiązek zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej oraz pokrywania kosztów tej opieki w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt został uregulowany w obowiązujących przepisach, Zespół do spraw zmian systemowych w łowiectwie powołany przez Ministra Klimatu i Środowiska, wskazuje na potrzebę zwiększenia przejrzystości regulacji w tym zakresie poprzez jednoznaczne określenie podmiotów odpowiedzialnych za podejmowanie działań w poszczególnych sytuacjach. Należy przy tym zauważyć, że postulowane zmiany wymagają nowelizacji więcej niż jednej ustawy, w tym również aktów prawnych pozostających we właściwości innych resortów.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazało, że na chwilę obecną nie są planowane prace nad zmianą przepisów ustawy o ochronie zwierząt w odniesieniu do postępowania ze zwierzętami, które ucierpiały w zdarzeniach drogowych.

² Nr ewid. 173/2019/P/19/066/LBY.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji poinformował natomiast, że zagadnienia dotyczące organizacji oraz finansowania opieki weterynaryjnej nad rannymi dzikimi zwierzętami pozostają poza zakresem właściwości tego resortu.

Podstawa prawna:

- [1] Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2023 r. poz. 1580 z późn. zm.), dalej: „ustawa o ochronie zwierząt”.
- [2] Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1251 z późn. zm.), dalej: „ustawa – Prawo o ruchu drogowym”.
- [3] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2026 r. poz. 13 z późn. zm.), dalej: „ustawa o ochronie przyrody”.
- [4] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2022 r. poz. 2380).
- [5] Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691), dalej: „KPA”.
- [6] Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2026 r. poz. 662), dalej: „ustawa o samorządzie gminnym”.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

- 1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM